SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.: 24/262
Dok.nr: 25/12117
Arkiv:
Saksbehandler: Oddbjørg Birkelid
Dato: 22.05.2025

Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder - presiseringer og korrigeringer

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 062/25	Formannskapet	05.06.2025
PS -	Kommunestyret	

KOMMUNEDIREKTØRENS INNSTILLING
Kommunestyret vedtar forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune, Nordland, slik den lyder i foreliggende utkast, med innarbeidede endringer i

- forskriftens § 3-1, bokstav b) og d)
- forskriftens § 3-8
- forskriftens § 6-1

Formannskapet behandling - 05.06.2025 - PS-062/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Endringsforslag fra AP, foreslått av Fred Frivåg, Arbeiderpartiet

Formannskapet vedtar å stryke § 3-8. Demokratistøtte, fra Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder.

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Endringsforslag fra AP falt;
2 stemmer for (2 AP)
7 stemmer mot (5 H, 1 FRP, 1 SP)

Formannskapet PS - 062/25 VEDTAK:
Kommunestyret vedtar forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune, Nordland, slik den lyder i foreliggende utkast, med innarbeidede endringer i

- forskriftens § 3-1, bokstav b) og d)
- forskriftens § 3-8
- forskriftens § 6-1

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saken gjelder presisering og korrigering av enkelte bestemmelser i forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune, Nordland. Kommunestyret vedtok forskriften 16.12.2024, i sak 082/24.

FAKTA I SAKEN

Saksforløp
Arbeidet med revidering av reglement for politisk virksomhet ble igangsatt vinter/vår 2024. Et utvalg opprettet av kommunestyret 09.11.2023, D-sak 002/23, har arbeidet med revidering av reglementene. Utvalgets innspill sammen med merknader og vurderinger fra administrasjonens side resulterte i et forslag til forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder. Det ble gjennomført en enkel høringsrunde for å fylle kravene til forskriftsbehandling i forvaltningslovens § 37. Forslaget er deretter framlagt for behandling i formannskapet 27.11.2024, og deretter kommunestyret 16.12.2024.

Under den politiske behandlingen tilkom det saken nye bestemmelser som har skapt behov for enkelte avklaringer og korrigeringer.

Saken er lagt frem for drøfting i formannskapet, jf. forskriftens § 7-1, der formannskapet …" *bemyndiges til å gi fortolkninger og å treffe vedtak i enkeltsaker der det oppstår tvil".*

Med herværende sak legges fram et forslag til presisering og endring som er innarbeidet i kursivskrift i vedlagte "forslag til korrigert forskrift". Forslaget tar utgangspunkt i

- de forhold formannskapet drøftet/sluttet seg til i drøftingssak 003/25
- administrasjonens forståelse av den intensjonen kommunestyret hadde med endrings/tilleggsbestemmelsene i sak 082/24
- tilpasning til lovverk

Det er kun de bestemmelser som foreslås endret/presisert som kommenteres i denne saken.

VURDERING

Kapittel 3. Fast godtgjøring

§ 3-1. Ordfører
Bestemmelsene om sikring av velferdsordninger for folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse, kom inn i lovverket i 2018. Kommunelovutvalget i NOU 2016: 4 - Ny kommunelov vurderte gjeldende rett som uklar på flere områder. Det er nå lovfestet i kommunelovens kapittel 8 de velferdsordninger som kommunestyret gjennom forskrift skal ivareta.

Bokstav b) Sykepenger
Bestemmelsens någjeldende tekst foreslås utvidet og tilføyelsen er innarbeidet i utkastet. Bakgrunnen for dette er følgende:

Sitat fra KS-veilederen - Folkevalgtes rettigheter og plikter

"RETT TIL SYKEPENGER (§ 8-8)
Dersom du har ditt folkevalgtverv som din hovedbeskjeftigelse, skal kommunen eller fylkeskommunen sørge for at du har samme rett til sykepenger som de ansatte i kommunen eller fylkeskommunen. Det vil si at du har krav på full dekning i henhold til din godtgjøring i sykemeldingsperioden. Denne bestemmelsen regulerer ikke forholdet mellom den enkelte folkevalgte og NAV, og heller ikke kommunens/fylkeskommunens muligheter til å kreve refusjon fra NAV.

Kommunestyret eller fylkestinget bør i reglement bestemme hvordan dekningen skal skje; enten gjennom at kommunen eller fylkeskommunen betaler godtgjørelsen også etter 16 dager. I de tilfellene taper kommunen eller fylkeskommunen rett til refusjon fra NAV. Den andre måten er at kommunen eller fylkeskommunen utbetaler godtgjørelsen kun for de første 16 dagene, og så må den folkevalgte kreve sykepenger direkte fra NAV for den resterende sykemeldingsperioden. I tillegg må kommunen eller fylkeskommunen betale mellomlegget mellom eventuell full godtgjørelse og 6G som er det maksimale som utbetales fra NAV. KS anbefaler det siste av hensyn til kommunens økonomi."

Det er Hovedtariffavtalen - HTA som gir muligheten for at arbeidsgiver kan forskuttere lønn til ansatte under sykdom og deretter kreve refusjon overfor NAV for sykepengene som NAV har ansvaret for. Folkevalgte anses ikke som arbeidstakere i Hovedtariffavtalens eller folketrygdlovens forstand, og har dermed ikke sykelønnsrettigheter etter HTA. Dersom kommunen utbetaler sykepenger til folkevalgte utover arbeidsgiverperioden, vil dermed ikke kommunen kunne kreve refusjon overfor NAV.

Det følger av kommuneloven § 8-8 at folkevalgte som har vervet som sin hovedbeskjeftigelse gis samme rett til sykepenger som de ansatte i kommunen.

Innarbeidet forslag i forskriften innebærer at kommunen skal utbetale sykepenger i arbeidsgiverperioden på 16 dager, selv om folkevalgte anses som frilansere etter folketrygdloven. Etter arbeidsgiverperioden får folkevalgte utbetalt sykepengene fra NAV, jf. folketrygdloven § 8-38. NAVs utbetaling utgjør 100 % av den folkevalgtes godtgjøring, men kun opptil 6 G.

For de folkevalgte som har en godtgjøring utover 6 G, følger det av kommunelovens § 8-8 at kommunen skal betale den eventuelle differansen mellom 6G og hva den folkevalgte ville fått i godtgjøring i den samme perioden. Med dette vil den folkevalgte ha samme rett til sykepenger som ansatte i kommunen. Forskjellen blir imidlertid at sykepenger etter arbeidsgiverperioden opptil 6XG skal utbetales direkte fra NAV etter søknad dit.

Dersom man velger en løsning om at kommunen skal forskuttere all sykepengeutbetaling til folkevalgte etter arbeidsgiverperioden, vil tapt refusjon utgjøre opptil 6 G, som for tiden utgjør per måned 65000 kroner.

Av kostnadshensyn anbefaler derfor administrasjonen at forslaget - slik det nå er tilføyd i bestemmelsen - blir vedtatt, da forslaget ikke får konsekvenser for størrelsen på sykepengeutbetalingen for den folkevalgte.

Det kan for ordens skyld bemerkes at også ansatte i kommunen må fylle ut søknad om sykepenger fra NAV etter arbeidsgiverperioden, for å utløse sykepengeretten derfra, selv om utbetalingen fra arbeidsgiver ikke automatisk opphører etter 16. dag.

Bokstav d) Ekstra godtgjøring for manglende feriepengeopptjening etter fratreden
Folkevalgte har etter ferieloven ikke rett til feriepenger idet de ikke har status som arbeidstakere.

Ansatte i kommunene har utbetalt ordinær lønn i 11 måneder og feriepengeutbetaling i en måned -juni- (så fremt man har opparbeidet seg feriepengegrunnlag). Ordfører har som mottaker av fast godtgjøring, utbetalinger 12 måneder i kalenderåret, og opparbeider seg ikke feriepengegrunnlag. Dette medfører at ordfører - etter å ha avsluttet sin ordførerperiode - vil stå uten, evt. få en svært liten

feriepengeutbetaling det kommende året etter avsluttet periode. Det antas at dette er bakgrunnen for bestemmelsen som ble vedtatt inn i forskriften i desember 2024 om at *"Ordfører gis lønn i påfølgende feriemåned etter at vedkommende har avsluttet sin ordførerperiode".*

Det foreslås følgende omformulering for å unngå begrepet "lønn" i denne sammenhengen: "*Ordfører gis en måneds ekstra godtgjøring etter at vedkommende har avsluttet sin ordførerperiode for påfølgende feriemåned.* Dette er innarbeidet i utkastet.

§ 3-8 Demokratistøtte

Bestemmelsen er noe omformulert. Med utgangspunkt i det opprinnelige vedtaket om demokratistøtte, forstås intensjonen med å innføre ordningen slik at demokratistøtten skal styrke det partipolitiske arbeidet i kommunestyret og at partigruppene skal stå fritt til å velge hvem av kommunestyrerepresentantene som skal tilgodeses gjennom en ekstra godtgjøring for det politiske arbeidet. Demokratistøtten utbetales ikke til de politiske partiene, men er en godtgjøring som i likhet med andre godtgjøringer utbetales til den enkelte representant, og er oppgavepliktig.

Forslaget til omformuleringen av bestemmelsen er innrettet med dette som utgangspunkt, sammen med tilpasning til lovverk og formannskapets tilslutning i drøftingssaken.

Når demokratistøtten er en godtgjøring i forbindelse med tillitsverv og skal tilfalle en representant, og ikke et parti, kan den omfattes av tjenestepensjonsordningen dersom utbetalingen overstiger 1/3 av ordførerens godtgjøring. Dette følger av KLPs vedtekter der det er gitt særskilte bestemmelser for folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner.

Krav som må være oppfylt for at demokratistøtte skal være pensjonsgivende:

- Må være en godtgjøring i forbindelse med tillitsverv og skal tilfalle en representant og ikke parti.
- Må alene eller sammen med annen fast godtgjøring overstige 1/3 av ordførers godtgjøring.
- Må kunne gjøres om til årsbeløp som utbetales med 1/12 hver måned.
- Medlemskap i folketrygden

Det er foreslått tilført en bestemmelse om at eventuelle utgifter til tjenestepensjon må tas av demokratistøtten til den representanten dette gjelder. Dette er for å sikre at kostnadene er innenfor bevilget beløp. Eksempelvis:

Samlet, og etter gjeldende satser per 01.05.2024 utgjør bevilget demokratistøtte 871 224 kroner årlig, hvorav 387 210 kroner tilfaller Høyre årlig, i inneværende valgperiode. Såfremt hele beløpet på 387 210 kroner eksempelvis tilfaller en enkelt representant og denne representanten er utpekt for et helt kalenderår, utgjør beløpet mer enn ⅓ av ordførers godtgjøring og det vil påløpe utgifter til tjenestepensjon. Dette vet man imidlertid ikke ved årets oppstart, idet man utover i året kan velge å utpeke flere og/eller andre representanter som skal dele på demokratistøtten.

Et annet forhold som kan gjøre det uklart om man er over eller under pensjonsgrensen, er bestemmelsen om at ubenyttede midler skal fordeles på de resterende partigruppene. Dette må bli en avregning etter årets slutt, og kan medføre at representanter som i utgangspunktet synes å være under pensjonsgrensen, kan bikke over grensen etter denne avregningen.

Det anses derfor nødvendig å presisere at eventuelle pensjonsutgifter tas fra demokratistøtten til den representanten dette gjelder; ellers vil kommunen lett kunne havne i en situasjon der kostnadene knyttet til demokratistøtten overstiger beløpet som samlet er bevilget.

Når det gjelder utbetalingsterminer for demokratistøtten, vises det til kommentar under kapittel 6.

Kapittel 6. Utbetaling

§ 6-1. Utbetalingsterminer
Det er ikke fastsatt egne bestemmelser om utbetalingsterminer for demokratistøtte. Demokratistøtten er tiltenkt å ha en månedlig utbetaling og formannskapet har tilsluttet seg dette. Spesifisering av månedsutbetaling er nødvendig å ta inn i forskriften, idet faste godtgjøringer for øvrig utbetales halvårlig og etterskuddsvis. Forslag til tekst i forskriften er tatt inn i § 6-1, der de øvrige utbetalingsterminene er regulert.

Det foreslås ellers - for ordens skyld - å ta inn i forskriften at ordførers og varaordførers faste godtgjøringer skal utbetales månedlig. Dette er i samsvar med gjeldende praksis.

Personalmessige forhold
Ikke relevant for saken.

Økonomiske forhold
Dersom man ikke går for forslaget i forskriftens § 3-1, bokstav b), men i stedet velger en løsning om at kommunen skal forskuttere all sykepengeutbetaling til folkevalgte etter arbeidsgiverperioden - slik det kom til uttrykk under formannskapets drøfting - vil kostnaden for tapt refusjon utgjøre opptil 6 G, som for tiden månedlig utgjør 65000 kroner.

Den ekstra godtgjøringen som gis til ordfører etter fratrådt ordførerperiode som kompensasjon for ikke opptjent feriepengegrunnlag, vi utgjøre en kostnad på om lag 91000 kroner, og normalt for hvert fjerde år.

Ordningen med demokratistøtte er allerede iverksatt fra 01.01.2025, og innebærer en årlig utgiftspost på 871 224. Det er derfor nødvendig med klare og entydige bestemmelser på hvordan bevilget beløp skal forvaltes for å holde kostnadene innenfor bevilget beløp.

Folkehelse
Ikke relevant for saken.

Klima-, miljø- og naturforhold
Ikke relevant for saken.

KONKLUSJON
Vedtak i samsvar med innstilling.

Vedlegg:
Forskrift - med forslag til endringer innarbeidet
Gjeldende forskrift - Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune, Nordland
Drøftingssak - Fortolkning av Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, Sortland kommune, Nordland